UCHWAŁA NR XV.220.2019
RADY MIEJSKIEJ W BOGUCHWALE

z dnia 12 grudnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Boguchwała na lata 2020-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 art. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust 2 art. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 1111) Rada Miejska w Boguchwale uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Boguchwała na lata 2020-2022 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Boguchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2020r.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Boguchwale
Piotr Pustelny

Id: F1BBECDE-3CB2-465D-88DA-529F57642ADF. Uchwalony

Załącznik do uchwały nr XV.220.2019 Rady Miejskiej w Boguwale z dnia 12 grudnia 2019r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE BOGUCHWAŁA NA LATA 2020-2022

SPIS TREŚCI

Wstęp 2

Rozdział 1 4

1. Regulacje prawne.....4

2. Zakres „ Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Boguchwała na lata 2020-2022" 5

3. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Boguchwała 5

4. System pomocy społecznej w Gminie Boguchwała 9

5. Zasoby Gminy Boguchwała 13

6. Analiza SWOT.....14

Rozdział II 16

1.Adresaci programu 16

2. Cel główny programu.....16

3. Cele szczegółowe programu.....17

4. Przewidywane efekty realizacji programu.....20

5. Źródła finansowania 20

6. Monitoring i ewaluacja programu 20

Zakończenie.....21

WSTĘP

Rodzina jest fundamentalnym środowiskiem wychowawczym w życiu każdego człowieka. Jest pierwszą grupą społeczną, w jaką wstępuje jednostka. Każda rodzina opiera się na więzach pokrewieństwa, związku małżeńskiego bądź adopcji, przez co przyjmuje postać wspólnoty. Zaspokajane są w niej podstawowe potrzeby każdego z członków rodziny. Dla wielu ludzi dom rodzinny jest dużą podporą emocjonalną oraz ostoją bezpieczeństwa. To właśnie w rodzinie dziecko zyskuje pierwsze doświadczenia, poznaje odczucia emocjonalne, a także zapoznaje się z obowiązującymi w społeczeństwie wzorcami, normami i zasadami życia. Oddziaływanie rodziny na jednostkę jest procesem, który zaczyna się najwcześniej i trwa najdłużej. Proces wychowawczy dokonuje się w toku codziennego życia a jego efekty zależą od tego, jaka jest rodzina. Tworzy ona najważniejsze środowisko społeczne, gdzie codzienne funkcje rodzicielskie kształtują osobowość dziecka. W dużej mierze odpowiednio zastosowane funkcje przez rodziców zależeć będą czy rozwój wychowawczy dziecka odniesie sukces. Świadomy bądź nieświadomy wpływ rodzicielski włącza dzieci w nurt życia społecznego, który kształtuje charakter dziecka poprzez tworzenie wyzwalających postaw wobec swojej osoby i rzeczywistości.

Rodzina jest pierwszą i istotną instytucją wychowania i kształcenia jednostki. Jest ona nie tylko instytucją wychowania naturalnego, lecz spełnia podstawowe funkcje w przedszkolnym i późniejszym rozwoju osobowości człowieka. Rodzina jest najmniejszą, a zarazem najbliższą człowiekowi grupą społeczną, w której przychodzi on na świat, rozwija się i wychowuje. To tu człowiek rozwija swoją osobowość, poszukuje autorytetu i wzorców do naśladowania.

Instytucja rodziny spoczywa na mocnym fundamencie tkwiącym w zwyczaju i tradycji. Jej zasadnicza struktura zbudowana jest z ról i pozycji, które kształtują podstawową strukturę rodziny. Normy, wartości i sankcje prowadzą do tego, że ta struktura funkcjonuje w codziennym życiu. Każda rodzina jest wyjątkowa, dzięki członkom rodziny, którzy mają jedyne w swoim rodzaju cechy osobowości i doświadczenia. Ta społeczna instytucja ma ogromny wpływ na uczucia, postawy i zachowanie swoich członków.

W obecnych czasach każda rodzina boryka się z problemami, które musi pokonywać. Codzienne życie przynosi współczesnej rodzinie szereg problemów i wciąż pojawiających się nowych trudności. Rodziny, które korzystnie rozwiązują prywatne problemy dla umocnienia

Id: F1BBECDE-3CB2-465D-88DA-529F57642ADF. Uchwalony

swej wspólnoty nazywamy rodzinami funkcjonalnymi. Bowiem te, które nie potrafią korzystnie rozwiązać elementarnych potrzeb swoich dzieci oraz poprawnie realizować swych funkcji nazywamy rodzinami dysfunkcjonalnymi. W konsekwencji, trudności te mogą prowadzić do jej niewydolności.

Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, zwłaszcza poprzez pracę z rodziną a także zapewnienie pomocy przy opiece oraz wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania powinny skupiać się nie tylko na dzieciach, lecz na całej rodzinie, ponadto w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, z zamierzeniem odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rozdział I

1. Regulacje prawne.

W świetle założeń ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja).

Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie w gminie Boguchwała Programu wspierania rodziny na lata 2020-2022. Priorytetem będzie podejmowanie działań profilaktycznych i osłonowych, których celem jest zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców. Każdy świadczeniobiorca powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach powołanych do tego celu. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania będą się koncentrować nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do środowiska rodzinnego.

Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

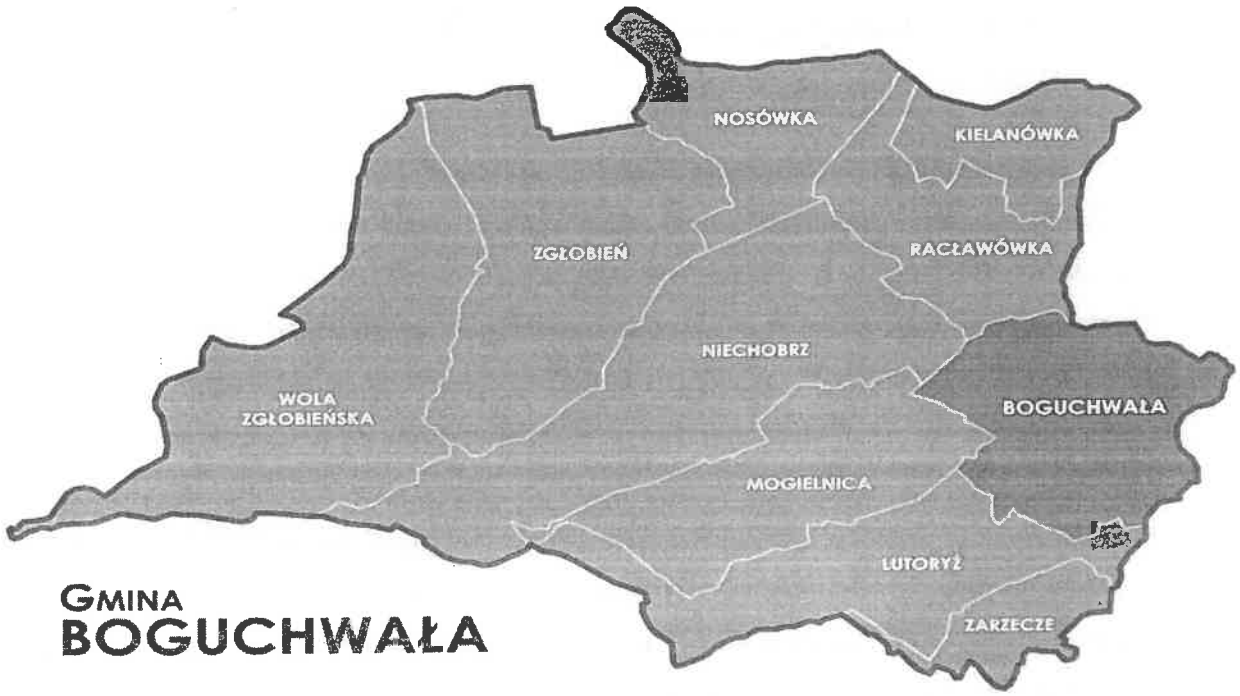
- Ustawa z dnia 12 marca 2006 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem";
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

2. Zakres „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Boguchwała na lata 2020-2022".

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Boguchwała na lata 2020-2022 stanowi kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w programie na lata 2017-2019. W programie bardzo mocno akcentuje się potrzebę wspierana rodzin przeżywających trudności opiekuńczo- wychowawcze. Ta grupa odbiorców wskazywana jest bezpośrednio w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w preambule, w której czytamy, że została przyjęta: *„dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.*

3. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Boguchwała.

Gmina Boguchwała to Gmina wiejsko-miejska położona jest w centralnej części województwa podkarpackiego w powiecie rzeszowskim. Gminę tworzy 10 miejscowości: miasto Boguchwała, Kielanówka, Lutoryż, Mogielnica, Niechobrz, Nosówka, Racławówka, Wola Zgłobieńska, Zarzecze i Zgłobień liczących 20 653 mieszkańców (dane na styczeń 2019). Najliczniejszą miejscowością w gminie jest miasto Boguchwała - 6 050 mieszkańców. Największą pod względem powierzchni - Niechobrz, najmniejszą - Zarzecze z 592 mieszkańcami.

RODZAJE ŚWIADCZEŃ	LICZBA OSÓB		
	2016 r.	2017 r.	2018 r.
ZASIŁEK STAŁY	43	42	39
ZASIŁEK OKRESOWY	243	200	150
POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA	431	380	307
DPS	14	14	17
UP	23	20	22
SUO	16	15	17
ZASIŁEK CELOWY-ZDARZENIE LOSOWE	2	1	5

Tabela nr 1 Liczba osób z terenu gminy Boguchwała korzystających z pomocy MOPS. Opracowanie własne.

Przedstawione dane wykazują, że każdego roku liczba osób korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zmniejsza się.

Najważniejsze powody udzielania pomocy społecznej w Gminie Boguchwała na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się następująco:

L.P.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba		
		2016 r.	2017 r.	2018 r.
1.	Ubóstwo	1234	1364	682
2.	Bezrobocie	887	685	624
3.	Niepełnosprawność	304	224	230
4.	Długotrwała lub ciężka choroba	454	357	415
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczego i prowadzenia gospodarstwa domowego	393	340	320
6.	Alkoholizm	39	15	26
7.	Zdarzenia losowe	20	18	32
8.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	351	254	217
9.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	4	3

Tabela 2. Powody udzielania pomocy społecznej w Mieście i Gminie Boguchwała w latach 2016 – 2018. Opracowanie własne.

W obszarze wsparcia MOPS w Boguchwale w roku 2018 najważniejszym powodem udzielania pomocy społecznej było:

- Ubóstwo - pomoc z tego powodu otrzymało 682 osoby,
- Bezrobocie - pomoc z tego powodu otrzymało 624 osoby,
- Długotrwała lub ciężka choroba - pomoc z tego powodu otrzymało 415 osób,
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - pomoc z tego powodu otrzymało 320 osób.
- Niepełnosprawność - pomoc z tego powodu otrzymało 230 osób.

Na podstawie danych opracowanych w sprawozdaniach oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguchwale wynika, że w latach 2016-2018 liczba rodzin, którym udzielano wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych przedstawia się podobnie. Wzrosła natomiast od roku 2016 liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają w znacznie szerszym wymiarze pomocy, aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej.

Rok	2016	2017	2018
Liczba asystentów	3	2	2
Liczba rodzin	30	33	30
Liczba dzieci	62	62	60

Tabela 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny oraz liczba asystentów w latach 2016-2018. Opracowanie własne.

Asystent rodziny pracuje zazwyczaj z rodziną wieloproblemową, która od wielu lat jest objęta wsparciem systemu pomocy społecznej i pomimo zaangażowania wielu innych przedstawicieli różnych służb (pracownik socjalny, pedagog szkolny, kurator sądowy, policja, wychowawca), dzieci z powodu zagrożenia bezpieczeństwa i braku warunków do prawidłowego rozwoju zagrożone są odebraniem do pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzina przeżywająca trudność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej może uzyskać pomoc rodzin wspierających. Rodzina wspierająca może pochodzić z bezpośredniego otoczenia dziecka i pomagać rodzinie w opiece i wychowywaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pomimo działań instytucji wspierających rodzinę na mocy postanowień sądu małoletnie dzieci są odbieranie rodzicom biologicznym i umieszczane są w pieczy zastępczej. Rolą asystenta rodziny jest wówczas udzielanie wsparcia rodzinie biologicznej, aby odzyskała zdolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczych, a tym samym aby mógł nastąpić powrót dzieci do rodzin biologicznych.

Zgodnie z art. 176 pkt 5 i art. 191 ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Gmina Boguchwała współfinansuje pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Rok	2018
Liczba dzieci	12

Tabela 4. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w roku 2018. Opracowanie własne

Dane zawarte w powyższej tabeli pokazują, że liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej jest bardzo wysoka.

4. System pomocy społecznej w Gminie Boguchwała.

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Osoby objęte pomocą społeczną są zobowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji.

Pracownik socjalny jest jedną z pierwszych osób, z którą spotyka się rodzina problemowa. W ramach swoich obowiązków powinien okazać zrozumienie, dać wsparcie i zachęcić rodzinę do skorzystania z pomocy instytucjonalnej. Gdy zostaną zebrane informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej powinien:

- przeprowadzić wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji,
- przygotować plan pomocy,
- jeżeli zachodzą odpowiednie przesłanki, wnioskować do dyrektora o przydzielenie asystenta rodziny,
- wnioskować o pomoc finansową dla rodziny,
- skierować rodzinę do odpowiedniego specjalisty (prawnik, psycholog, terapeuta),
- w przypadku stwierdzenia przemocy wszcząć procedurę „Niebieska Karta", skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, umieścić w schronisku oraz za zgodą osoby poszkodowanej zwrócić się do policji o pomoc. Wszcząć procedurę odbioru dziecka z rodziny w sytuacji zagrożenia lub zdrowia dziecka.

Asystent Rodziny ma za zadanie wspierać rodziny i pomagać im w poprawieniu ich sytuacji życiowej. Często okazuje się, że wystarczy pokierować rodziną, aby była w stanie przezwyciężyć trudności, jakie napotkali w swoim życiu. Niejednokrotnie potrzeba dużo czasu, aby rodzina mogła samodzielnie funkcjonować w sposób prawidłowy. Dlatego tak istotne jest wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu tych funkcji to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.) spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten realizowany jest głównie we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz organizacjami społecznymi. Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

Wspieranie rodziny prowadzone jest w formie pracy z rodziną jak również w formie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Ważnym elementem jest to, iż współpraca z rodziną ma miejsce jedynie za zgodą rodziny i w porozumieniu z nią, przy jej aktywnym udziale, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Rodzina może otrzymać wsparcie poprzez działania: instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, placówek wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wobec rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze gmina podejmuje działania zmierzające do zapewnienia wsparcia, które polegają w szczególności na:

– analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
– pomocy w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych, rodzinnych i w razie potrzeby kierowanie ich na odpowiednią terapię:
– wspieraniu i motywowaniu podopiecznych w podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej;
– wzmocnieniu roli funkcji rodziny;
– rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;

– podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
– pomocy w integracji rodziny;
– przezwyciężaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
– dążeniu do reintegracji rodziny.

Zadania z zakresu wsparcia rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze realizowane są przez asystentów w gminie Boguchwała i polegają na:

– opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
– opracowaniu we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
– udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
– udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
– udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
– udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
– wspieraniu aktywności społecznej rodzin;
– motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
– udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
– motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
– udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
– podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
– prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
– realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2019 r. poz. 473);
– prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
– dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej, niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;

– monitorowaniu funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

– sporządzaniu, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;

– współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

– współpracy z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny pełni funkcję pomocnika, mediatora i doradcy, towarzyszy, wspiera oraz aktywizuje rodzinę. Podejmuje również działania zmierzające do poprawy wzajemnych relacji wewnątrz rodziny, motywuje do dokonywania pozytywnych zmian, m.in. w kwestii poczucia własnej sprawczości, modeluje prawidłowe zachowania, wzmacnia pozytywnie poczynione już zmiany. Towarzyszy rodzinie w poszukiwaniach rozwiązań w trudnych sytuacjach życiowych z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych.

Problemem przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy skupiający wśród swoich członków przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku. Osobami uzależnionymi od alkoholu zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja prowadzi działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanią oraz integrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększa dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

Dodatkowo prowadzony jest szereg programów profilaktycznych w placówkach oświatowych skierowanych do dzieci i młodzieży. Wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki oraz współpraca różnych instytucji, które mają kontakt z dzieckiem ma na celu zwiększenia efektywności działań na rzecz rodzin wychowujących małoletnie dzieci i przeżywających trudności w wypełnianiu ról społecznych. Szczególną rolę przypisuje się utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku, dlatego też niezbędne jest profesjonalne wsparcie rodziców, którzy mają problemy z wypełnianiem swoich funkcji opiekuńczo-

Id: F1BBECDE-3CB2-465D-88DA-529F57642ADF. Uchwalony

wychowawczych. Obecnie na gruncie ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wzmocnienie profilaktyki i pracy z rodziną na poziomie samorządu gminnego ma odbywać się poprzez pracę asystentów rodziny, których zadaniem będzie prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną.

Podczas kiedy pobyt dziecka w rodzinie nie będzie możliwy zakłada się dalszy rozwój rodzinnej opieki zastępczej i ścisłą współpracę na poziomie gminy i powiatu w celu szybkiego powrotu dziecka do jego środowiska naturalnego. Współdziałanie różnych instytucji, a także służb jest szansą na zwiększenie efektywności działań oraz na bardziej skuteczne rozwiązywanie problemów dotyczących dzieci i młodzieży.

5. Zasoby Gminy Boguchwała.

1.	Urząd Miejski w Boguchwale	Dowozy dzieci niepełnosprawnych
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguchwale	Praca socjalna, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej. Wsparcie psychologiczne, przygotowanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających całe rodziny, wypłacanie stypendiów, zasiłków szkolnych samorządowa karta dużej rodziny, ogólnopolska karta dużej rodziny, wypłacanie świadczeń rodzinnych, wychowawczych, świadczeń „Za życiem", funduszu alimentacyjnego.
3.	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Organizacja wypoczynku letniego, przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy.
5.	Placówki oświatowo-wychowawcze z terenu gminy Boguchwała	Działalność edukacyjno-wychowawcza, psychologiczno- edukacyjna, wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci, realizacja programów edukacyjnych, świetlice środowiskowe.
6.	Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
7.	Parafie z terenu gminy	Działalność charytatywna, pomoc finansowa, organizowanie wypoczynku.

Tabela nr 5. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Boguchwała. Opracowanie własne.

W Gminie Boguchwała funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla rodzin i dzieci ze strony wymienionych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp. Instytucje wspierają, a także pomagają w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

6. Analiza SWOT.

Mocne strony:

- strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Boguchwała na lata 2016-2025,
- aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny,
- doświadczenie, wiedza i kwalifikacja pracowników działających na rzecz rodziny,
- dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej,
- instytucje wspierające rodzinę (policja, MOPS, szkoły)
- profesjonalna praca służb pomocy społecznej,
- funkcjonowanie przedszkoli, oraz żłobków na terenie gminy Boguchwała,
- funkcjonowanie na terenie gminy świetlic środowiskowych,
- funkcjonowanie na terenie gminy placówek służby zdrowia,
- zatrudnienie asystenta rodziny,
- oferty sportowe i baza lokalowa,
- bogata oferta kulturalna,
- dostęp do poradnictwa prawnego,
- korzystanie mieszkańców Gminy z Samorządowej Karty 3+.

Słabe strony:

- bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie,
- brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych,
- brak współdziałania rodziców w zakresie edukacji dzieci,
- niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych,
- utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego,

- brak ośrodków wsparcia rodzin na terenie gminy.

Szanse:

- spadek bezrobocia,
- podnoszenie kwalifikacji poprzez asystenta rodziny,
- polityka państwa przyjazna rodzinom,
- współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych,
- zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na aktywizację zawodową i społeczną osób w rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- edukacja rodziców,
- zwiększenie środków finansowych w obszarze pomocy społecznej, edukacji i wychowania,
- funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych,
- rozwój wolontariatu,
- edukacja rodziców,
- wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.

Zagrożenie:

- ograniczenie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów,
- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy",
- zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców,
- rozszerzenie zjawisk patologicznych,
- wzrost kosztów utrzymania rodzin,
- zanik więzi, tradycji rodzinnych,
- demotywacyjny charakter przyznawania świadczeń społecznych,
- niewystarczające środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- brak środków finansowych na zatrudnienie asystentów rodziny,
- ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę,

- wzrost liczby zadań zlecanych samorządom gminnym

Rozdział II

ZAŁOŻENIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

1. Adresaci programu

Odbiorcami programu są:

a) rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Boguchwała, w których występuje problem bezrobocia, alkoholizmu bądź problemy opiekuńczo-wychowawcze,

b) rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenia dzieci poza rodziną,

c) dzieci, które zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub pieczy zastępczej, należy wtedy podjąć działania w kierunku zmiany dotychczasowego życia rodziny i umożliwienia ich powrotu do domu rodzinnego.

2. Cel główny programu:

Wspomaganie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, prowadzące do przywrócenia zdolności prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Cele operacyjne:

- wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom – przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji funkcji rodziny,
- wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej,
- wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodzin,
- wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą, jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy, jakości życia,

3. Cele szczegółowe programu:

Lp.	Działanie	Wskaźnik	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1.	Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	Liczba zrealizowanych form wsparcia Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.	Rozwiązywanie problemów wychowawczych. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży. Wzrost liczby dzieci biorących czynny udział w zajęciach.	Zadanie ciągłe
2.	Organizowanie warsztatów dla rodzin oraz treningów rodzicielskich.	Liczba uczestników. Liczba zorganizowanych warsztatów.	Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Utrzymanie dzieci w rodzinach biologicznych.	Zadanie okresowe
3.	Udzielenie rodzinom z dziećmi będącymi w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	Liczba wypłaconych świadczeń.	Poprawa jakości życia rodzin.	Zadanie ciągłe
4.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w formie gorącego posiłku.	Liczba dzieci objętych dożywianiem. Liczba placówek.	Zmniejszenie problemu niedożywienia wśród dzieci i młodzieży. Profilaktyka zdrowego trybu życia. Wdrożenie prawidłowych nawyków żywieniowych.	Zadanie ciągłe
5.	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym.	Liczba osób objętych wsparciem.	Pomoc materialna.	Zadanie ciągłe
6.	Udzielanie świadczeń rodzinom w ramach	Liczba osób objętych	Poprawa standardu życia rodzin.	Zadanie

	programów „Rodzina 500+" i „Dobry start"	wsparciem	Pomoc materialna dla rodzin.	ciągłe
7.	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba osób korzystających z poradnictwa. Liczba udzielanych porad. Liczba podmiotów udzielających wsparcia.	Skrócenie czasu oczekiwania na bezpłatną pomoc specjalistów. Poprawa relacji pomiędzy członkami rodziny. Poprawa funkcjonowania osób korzystających ze wsparcia.	Zadanie okresowe
8.	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin i dzieci.	Liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem.	Zwiększenie dostępu do usług.	Zadanie ciągłe
9.	Rozwijanie działań wspierających i edukacyjnych skierowanych do rodziców biologicznych dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej, mających na celu powrót dzieci pod opiekę rodziców, budowanie więzi pomiędzy dziećmi i rodzicami.	Liczba rodziców biologicznych korzystających ze wsparcia asystenta rodziny. Liczba dzieci powracających do rodziny biologicznej.	Reintegracja rodzin.	Zadanie ciągłe
10.	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta. Liczba asystentów rodziny.	Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych poprzez wczesne reagowanie.	Zadanie ciągłe
11.	Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.	Liczba wpływających	Objęcie wsparciem rodzin	Zadanie

		Niebieskich Kart. Liczba grup roboczych. Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty.	dotkniętych przemocą.	ciągłe
12.	Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba monitorowanych rodzin.	Reagowanie na problemy pojawiające się w rodzinach.	Zadanie ciągłe
13.	Kierowanie osób uzależnionych na leczenie, również za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Ilość przeprowadzonych rozmów z osobami podejrzewanymi o nadużywanie alkoholu.	Dobrowolne podjęcie leczenia odwykowego w placówkach. Poprawa funkcjonowania rodzin.	Zadanie ciągłe
14.	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Kwota wydatków na pieczę zastępczą.	Zapewnienie bezpiecznych warunków do rozwoju dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej.	Zadanie ciągłe

Tabela nr 6. Cele szczegółowe Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Opracowanie własne.

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Najważniejszym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie, będzie możliwa dzięki całościowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest dobro dziecka.

4. Przewidywane efekty realizacji programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu Wspierania Rodzin będzie przywrócenie w rodzinie prawidłowego jej funkcjonowania, ograniczenie patologii społecznej, a tym samym zapobieganiu umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Wsparcie rodzin powinno mieć charakter profilaktyczny. Wszelkie działania prowadzone w rodzinie powinny być realizowane za jej zgodą, a także aktywnym udziałem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Prowadzenie działań profilaktycznych jest najbardziej skuteczną formą pomocy kierowaną w stosunku do dziecka. Natomiast praca z rodzina biologiczną w przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny.

5. Źródła finansowania

Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla Gminy Boguchwała finansowane będą z następujących źródeł:

- Środki finansowe z budżetu samorządu,
- Środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych

6. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla Gminy Boguchwała będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boguchwale, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne przygotowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Boguchwale.

Id: F1BBECDE-3CB2-465D-88DA-529F57642ADF. Uchwalony

ZAKOŃCZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Boguchwała na lata 2020-2022 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a szczególnie dzieci.

Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne do tego jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej
w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Powyższe działania zwiększają szanse rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizacji Programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które w zakresie swoich działań mają wspierać dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie dysfunkcji społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.